

STANDARD DYRKNINGSVEJLEDNING

FOR

BEGONIA ELATIOR-HYBRIDER

Foto: Floradania.dk

Copyright HortiAdvice 2023

	Begonia elatior-hybrid
Botanik	Familie: Begoniaceae (Begoniafamilien) Hjemsted: Sokotra.
Sorter	<p>Sortsgrupper: Sorterne grupperes efter oprindelse og/eller dyrkning.</p> <p>'Schwabenland'-gruppen er alle enkelt-blomstrende. Fortrinsvis efterår- og vintersalg.</p> <p>'Aphrodite'-gruppen er kraft voksende med fyldte blomster. Salgsperiode er forår-sommer. Dårlig blomsterudvikling efter ca. 20. september.</p> <p>'Nixe'-'Elfe'-gruppen er svagtvoksende med fyldte mindre blomster. Salgsperiode fra januar til oktober.</p> <p>'Mandela'-gruppen er kraftig voksende med fyldte blomster. Salgsperiode januar til november.</p> <p>'T'-gruppen er relativt svagtvoksende med hovedsageligt fyldte blomster. Salgsperiode januar til oktober, dog enkelte blomstrende sorter til oktober-december salg.</p> <p>'Ilona'-gruppen er middel til kraftigt voksende med fyldte blomster, ofte i pastelagtige farver. Salgsperiode januar til november.</p> <p>Dæhnfeldt-gruppen er stærkt voksende sorter med fyldte blomster. Salgsperioden er februar/marts til september.</p> <p>'Grethe'-sorterne er kompakt voksende med mange skud og meget ensartet i produktion.</p> <p>'Mini-begonia' er svagt voksende sorter med enkle blomster. Salgsperiode hele året. Adskiller sig fra 'Schwabenland'-gruppen kun i plantestørrelsen.</p> <p>I sorter af Begonia elatior-hybrider sker ofte stor udspaltning. For at sikre ensartede gode typer, anvendes så vidt muligt selekteret og rensset materiale fra Opformeringsstationen til moderplanter.</p>
Formering	Både blad- og topstiklinger anvendes (sortsafhængigt). Topstiklingen skal kunne bryde med mindst 2 vegetative

	<p>skud fra bunden. På grund af naturlig aldersbestemt blomsterdannelse kan der ikke forventes rent vegetative skud højere oppe.</p> <p>Begge typer rodes ved 20°C både luft- og jordtemperatur i småpotter, Jiffy-7 eller lign. Topstiklinger ofte direkte i 11 cm plastpotter. Plasttelt anvendes eller evt. tåge.</p>
Potning Pladsforbrug	<p>Der pottes i en svagtgødet sphagnumblanding, kalket til pH ca. 6.</p> <p>Pottestørrelserne varierer fra 9 til 13 cm, det mest almindelige er 11 cm.</p> <p>Slutafstanden for 11 cm potter er 25 – 30 stk. pr. m².</p>
Vand Gødning CO₂	<p>Vanding: Vanding foretages efter 2-4 mm fordampning, afhængig af gartneriets vandingssystem. Vandtilførslen er 2,5-3,0 liter vand pr. m² på undervandingsdug.</p> <p>Gødskning Efter tilvanding gødes ved hver vanding med en blanding sammensat efter vandanalyser og den sort, der dyrkes. Sorterne i 'Schwabenland'-, 'Ilona'-, 'T'- og 'Mandela'grupperne er følsomme for lavt pH og højt ammoniumindhold. Hvis det er muligt, bør der ikke tilføres ammoniumkvælstof. Sorter i 'Aphrodite'-gruppen kræver højere ammoniumindhold (15-20%).</p> <p>Gødningen sammensættes i forholdet:</p> <p style="text-align: center;">N : P : K : Ca : Mg 100 : 18 : 100 : 80 : 15 + mikronæring</p> <p>Der vandes ud med et ledetal på 1,5-1,8 (3/4-1 promille).</p> <p>CO₂: Der tilføres 600-800 ppm CO₂.</p>
Vækstlys	<p>Vækstlys er en betingelse for en god vinterproduktion af Begonia elatior-hybrid, 20-25 W pr. m² med højtryksnatriumlamper. Når lamperne alligevel er installerede, kan der med fordel gives lys fra august til april når indstrålingen er lav. Daglængden bør være 18-20 timer, under kortdagsbehandlingen dog kun 11 timer.</p>

Vækstregulering	<p>Knibning anvendes kun undtagelsesvis til Schwabenland-gruppen</p> <p>Retardering kan være nødvendig.</p>
Blomsterinduktion	<p>Begonia elatior-hybrid er en kortdagsplante, men kan også blomstre under lang dag, blot den bliver gammel nok. Bedste blomstring og kendt blomstringstid fås ved at kortdagsbehandle 1-2 uger.</p> <p>Sorter i 'Nixe-Elfe'-gruppen 1 uge og 'Alphrodite'-gruppen 2 uger. Ved lang tids kortdagsbehandling kan væksten standse. Minityper kortdagsbehandles ved potning, normal størrelse gives kort dag 3-10 dage efter oppotning.</p> <p>Den kritiske daglængde er 14 timer.</p> <p>Efter kortdagsbehandlingen er det nødvendigt at give lang dag for at udvikle blomsterne.</p>
Opbinding	<p>Planterne stokkes enten noget før salg eller samtidig med pakning</p>
Skadegørere	<p>Bakteriose forekommer kun svagt, hvis man anvender rent udgangsmateriale. Bakteriose kan ikke bekæmpes.</p> <p>Topskudsmider (Skudspidsmider, Begonia mider) giver vækststandsning og hårde bådformede blade.</p> <p>Lus giver deformede blade med gule sugepletter.</p> <p>Bladnematoder (Bladål) giver rødtligt farvede partier på oversiden af bladet og på undersiden blanke, brune nerveafgrænsede partier.</p> <p>Trips giver affarvninger og deformiteter i blomster og yngre blade.</p> <p>Gråskimmel</p> <p>Fusarium</p> <p>Meldug: Hvis tilladt, kan svovlfordampning 1-2 timer pr. nat forebygge meldug. (Længere tid kan skade blomster).</p> <p>Virus (krølsygemosaik) angriber især 'Nixe-Elfe'-gruppen, men også andre sorter er følsomme. Kan ikke bekæmpes, derfor søges sundt udgangsmateriale. Symptomerne kan holdes ned ved optimal kultur.</p>
Fysiogene sygdomme	<p>Rødlige blade – skyldes ofte høj temperatur/stærkt lys, eventuelt samtidig med for få vandinger. Mere skygge og eventuelt hyppigere vanding. Egentlig vandmangel giver blanke partier på bladene.</p>

	<p>Mørkfarvede pletter/bladkanter især på nedre blade skyldes for lavt pH og/eller for høj ammoniumkoncentration. Ændring af gødskningspraksis nødvendig.</p> <p>Marmorerede blade ofte øverst i planten skyldes højt pH. 1-2 vandinger med blandingen 0,75 promille svovlsur ammoniak +0,5 promille svovlsur kali +0,05 promille jernchelat 9% +0,05 promille mangansulfat kan rette fejlen på 1-2 uger.</p>
Transport af småplanter	Fra afhentningen i småplante gartneriet skal sikres, at temperaturen ikke kommer under 15-16°C, hverken i bilen, under eventuel omladning eller i lokalet, hvor modtagelsen sker.
Moderplanter	<p>Til bladstiklinger: Planterne kan bruges halvandet år, 10-12/m². Pottes f.eks. med 4 planter i 26 cm plastspande. Temperatur 18°C nat og 24°C om dagen. Planterne skal være generative, derfor mørklægges fra marts til september. Planterne bør kun have 12-13 timer i lys i døgnet, da dagen skal være kort. Jord som salgsplanterne, men gerne grovere. Stiklingerne skæres af for at få ensartet stilklængde, men kniven bør desinficeres for hver plante (bakteriose). Ca. 1.000 blade pr. m² om året.</p> <p>Til topstiklinger: Dyrkes som bladstiklinge-moderplanter, men skal være vegetative, derfor lidt højere temperatur, 21-22°C nat og dag. Planterne bør højst bruges 1 år. Vækstlys som til blad-moderplanterne, men som lang dag, 16 timer. De mørkelægges ikke. Gødes som salgsplanter, men gødningsniveauet holdes lidt lavere. Begge moderplantetyper bør have kraftig skygge for at undgå høj dagtemperatur.</p>
	H. Goldschmidt: Marktwichtige Blütenbegonia. Forlag: Poul Parey – Berling/Hamburg